

“**P**er què els inversors de Londres es graten les butxaques cada vegada que un veí de Dresden estira de la cadena del vàter?": així podria començar aquesta història de capitalistes britànics de principi del segle passat i nazis insolvents si pretenguérem parlar-ne com si fóra un acudit. De fet, no hi manquen elements quasi ditiràmics, un dels quals, i no precisament el menor, és que el gabinet del pròxim o la pròxima cancellera d'Alemanya hauria de fer-se càrrec d'una part dels deutes econòmics del govern de Hitler i admetre, així, una línia de continuïtat, que sense dubte remouria budells i memòries arreu de la moderna Alemanya reunificada. Tanmateix, hi ha altres detalls tan o més atractius en termes judicials per compensacions, com ho és el pagament de set dècades d'interessos –els comptes finals fan 13,6 bilions d'euros– o la revisió dels tractats internacionals que segellaren el panorama polític rere la primera i la segona guerres mundials.

Serà capaç de tornar novament en història allò que fins fa pocs mesos sols aixecava somriures de despit? Parlem d'un dels principals defensors de la idea que l'actual Govern alemany desemborse la suma del deute britànic que Hitler va desar al calaix alhora que remetia la seua absoluta negativa a les demandes dels inversors: l'advocat Edward Fagan, famós arran de l'èxit de la devolució de la banca suïssa de l'or jueu a 82.000 familiars i víctimes de l'Holocaust l'any 2000, representa clients que posseeixen fins a 15.000 dels bons amb els quals es va finançar la reconstrucció d'Alemanya després de la Primera Guerra Mundial. L'ambaixada alemanya a Londres, segons ha pogut confirmar EL TEMPS, en va rebre la petició escrita a començament de maig. I a l'ambaixada, ningú no va riure, llavors.

Aigües brutes. Els pagarés en qüestió havien passat de generació en generació entre els hereus d'aquells inversors més aviat com si es tractés d'una relíquia, la prova física del greuge contra l'Alemanya que un dia la Gran Bretanya va haver de combatre, i vèncer. Però no ha estat fins a enguany que assessories legals de debits i inversions han fet mans i mànegues per traure l'entrellat: després d'haver contactat in-

El deute britànic de Hitler

fructuosament amb el Govern de Schröder, el següent pas ha estat esbombar l'afer en la premsa europea. Per això, el Govern de Schröder acceptaria aquest 2005 la possibilitat “futura” de pagar “una fracció” del valor actual dels bons, aclarint plausiblement, això sí, que negarà “sempre i en tot moment qualsevol intent de traçar lligams remots amb el règim nazi...”

La City no perdona: firmes financeres de Londres han contractat “l'advocat de l'Holocaust”, Edward Fagan, per obligar el Govern alemany a pagar crèdits que daten de la Primera Guerra Mundial.

Edward Fagan –fotografia petita– representa clients que posseeixen fins a 15.000 dels bons amb els quals es va finançar la reconstrucció d'Alemanya després de la Primera Guerra Mundial. Hitler no va voler fer càrrec.

El fet incontestable és que, per exemple, el prop de mig milió d'habitants de la ciutat alemanya de Dresden, al sud-est de Saxònia, usen avui dia un sistema de clavegueres pagat amb diners londinencs, aconseguits amb la venda de bons per 600.000 lliures esterlines del 1920 –Edward Fagan ha calculat que la correspondència hauria de ser d'un 800%– en el mercat de la capital del Regne Unit. Gràcies a aquests bons, la revolució de Novembre que el 1918 va fer abdicar Frederic August III i creà l'estat lliure de Saxònia va tenir la base econòmica necessària per promoure un verdader renaixement democràtic i cultural del qual parla encara l'arquitectura de Dresden. Divuit anys després, el nacionalsocialisme engegà la brutal destrucció d'aquell període. Arribat el moment de respondre pels bons, els nous mandataris no en van voler saber res.

Christopher Saunders, de la firma Asset Management de Londres, ens explica, en canvi, que, malgrat la controvèrsia originada per Hitler, que deixà impagats els crèdits, "les autoritats de la República de Weimar són en primera instància les que posaren en circulació els bons"; la puntualització històrica hauria d'aplanar el camí perquè el Govern alemany pugui responsabilitzar-se'n sense obrir la pròpia caixa de Pandora. O almenys li farà difícil usar la història com a excusa; evidentment, Asset Management representa un grup notable de propietaris britànics dels ara coneguts bons.

Alguns dels inversors més arriscats, com dèiem, han confiat en ressorts estrangers, en un nom voltat d'escàndols, grans portades i un enorme cabal d'experiència en assumptes on la història representa un paper decisiu. Edward Fagan, texà nascut el 1952, ofereix un currículum particularment curiós en aquest sentit: entre les seues darreres causes hi ha l'arxipublicat de l'Holocaust, i també l'apartheid o la compra-venda d'esclaus durant el colonialisme, delictes antics i espinosos que solen avergonyir la gran banca i la indústria europees. Fagan assegura que cap acord internacional no "perdona" el deute que les autoritats alemanyes van contraure amb els bons, els hereus dels propietaris dels quals viuen repartits fonamentalment entre els Estats Units i el Regne Unit. A més, Fagan ha concretat ja algunes de les firmes financeres que emete-

Fagan assegura que cap acord internacional no 'perdona' el deute que van contraure les autoritats alemanyes

ren els bons alemanys i que s'hi podrien veure embolicades: Lazards i Hambros.

Quan Fagan és l'embolicat, d'altra banda, els judicis paral·lels es multipliquen. Això diu l'oficina d'Ètica legal del Tribunal Suprem de Nova Jersey, on Gizella Weissshaus, descendent d'una de les víctimes dels camps de concentració nazi a favor de les quals Fagan va reclamar 1,5 bilions de francs suïssos, l'ha denunciat per apropiació indeguda de 400.000 dòlars: "Fagan va actuar –afirma el report del tribunal– com a publicista del propi nom, en lloc de regir-se pel codi deontològic de l'advocacia."

Aquesta vegada, en efecte, la batalla sembla haver-se plantejat també en el terreny dels mitjans, i si Fagan remou les aigües brutes de Dresden, altres remouran les de Fagan. Com el professor de Dret Burt Newborne, de la Universi-

tat de Nova York, que en entrevistes de les passades setmanes ha assegurat que va ser el seu departament acadèmic el que va desenvolupar els fonaments del cas per l'Holocaust "mentre el senyor Fagan feia gires pels canals de televisió estatals venent els seus serveis professionals". La del professor Newborne és una de les veus que en l'entorn del dret nord-americà surten per contestar la "manera Fagan" d'entendre els deures de l'advocat del segle XXI.

La resposta la tindrem, com sempre en matèria de judicis, en uns anys. Si hi afegim relectures de punts d'inflexió en la història recent i xecs amb més d'una dotzena de zeros a la dreta, l'espera sembla, és clar, completament raonable.

*Victorià Jiménez
Londres*

aquest mes...

El Districte Vè, l'antic Barri Xino, ha estat sinònim, al llarg de bona part del segle XX, de la ciutat dels baixos fons, de la prostitució i de la marginalitat, però també de la vida bohèmia. La literatura, la fotografia i el cinema han contribuït poderosament a configurar un determinat retrat de Barcelona, un dels que ha fet més fortuna internacionalment. La reconstrucció del Raval, però, ha posat fi a aquella realitat.

L'Avenc. Consell de Cent, 278, 1r 2a
08007 Barcelona - Telèfon 93 488 34 82
lavenc@lavenc.com / www.lavenc.com

Presentació del número el dijous dia 6 d'octubre
a les 19.30 h a la Central del Raval
(c/ Elisabets 6, Barcelona)